

Έκθεση: «Ένα χειρόγραφο από τη Βενετία στη Θεσσαλονίκη, Σχόλια στην Οδύσσεια δια χειρός Ευσταθίου»!

[Πολιτισμός / Εκθέσεις](#)

Ένα χειρόγραφο
από τη Βενετία
στη Θεσσαλονίκη

Σχόλια στην Οδύσσεια
δια χειρός Ευσταθίου

28.09 - 30.12 2022

Εγκαινιάζεται σήμερα Τετάρτη 28 Σεπτεμβρίου 2022, στις 19:00 στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης η νέα περιοδική έκθεση με τίτλο «Ένα χειρόγραφο από τη Βενετία στη Θεσσαλονίκη. Σχόλια στην Οδύσσεια δια χειρός Ευσταθίου».

Η έκθεση αποτελεί καρπό συνεργασίας της αντιδημαρχίας Διαδημοτικής Συνεργασίας και Απόδημου Ελληνισμού του δήμου Θεσσαλονίκης με το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και παρουσιάζει για πρώτη φορά στο ελληνικό κοινό ένα σπάνιο χειρόγραφο του 12ου αιώνα, που φυλάσσεται στη Μαρκιανή Βιβλιοθήκη της Βενετίας, τον Marcianus Graecus 460.

Το χειρόγραφο διασώζει το μνημειώδες έργο του λογίου αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης αγίου Ευσταθίου «Παρεκβολαί εις την Ομήρου Οδύσσειαν» και αποτελεί ένα εκτενέστατο και πλούσιο υπόμνημα σχολίων πάνω στην Οδύσσεια.

Ο βυζαντινός κώδικας θα φιλοξενηθεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης δίπλα στον πάπυρο του Δερβενίου, ο οποίος χρονολογείται τον 4ο αι. π.Χ. και αποτελεί το αρχαιότερο βιβλίο της Ευρώπης. Η παράλληλη αυτή παρουσίαση στόχο έχει να καταδείξει τη μακρά λόγια παράδοση στην περιοχή της

Θεσσαλονίκης και τις διαφορετικές εκφάνσεις της κατά την πάροδο των αιώνων.

Την εκδήλωση των εγκαινίων θα πλαισιώσει η χορωδία «Θεσσαλονικείς Υμνωδοί» με ύμνους του αγίου Ευσταθίου υπό τη διεύθυνση του Ιωάννη Λιάκου, ενώ ο ηθοποιός Κώστας Σαντάς θα διαβάσει αποσπάσματα από το χειρόγραφο.

Η έκθεση θα φιλοξενηθεί στην αίθουσα της μόνιμης έκθεσης «Ο χρυσός των Μακεδόνων» του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης και θα διαρκέσει από τις 28 Σεπτεμβρίου έως τις 20 Δεκεμβρίου 2022.

Άγιος Ευστάθιος Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης.

Άγιος Ευστάθιος Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης

Ο άγιος Ευστάθιος υπηρέτησε ως αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης περίπου από το 1178 έως και τον θάνατό του, γύρω στο 1195-1197. Υπήρξε κορυφαία πνευματική προσωπικότητα, διακεκριμένος διδάσκαλος στην Πατριαρχική Σχολή της Κωνσταντινούπολης και πολυγραφότατος συγγραφέας, ο οποίος άφησε ανεξίτηλο το στίγμα του στους λόγιους κύκλους της Κομνηνικής περιόδου.

Τα σωζόμενα έργα του, όπως επιστολές, δημόσιοι λόγοι, φιλολογικές πραγματείες και πολλά ρητορικά, εκκλησιαστικά ή αγιογραφικά κείμενα, αποτυπώνουν την ευρυμάθειά του και αποτελούν αστείρευτη πηγή πληροφοριών για θεολογικά, φιλοσοφικά, φιλολογικά, εκκλησιαστικά, κοινωνικά και ιστορικά θέματα των βυζαντινών χρόνων. Μεταξύ αυτών και η ιστορία της άλωσης της Θεσσαλονίκης από τους Νορμανδούς το 1185, όπου περιγράφει με γλαφυρό τρόπο τα δραματικά γεγονότα, έτσι όπως τα έζησε ως αυτόπτης μάρτυρας.

Το Μαρκιανό χειρόγραφο που ταξίδεψε από τη Βενετία στη Θεσσαλονίκη είναι

ιδιαίτερα πολύτιμο για διάφορους λόγους. Καταρχήν, συνιστά, σύμφωνα με την επικρατούσα άποψη, αυτόγραφο έργο του Ευσταθίου. Μια σημείωση στην πρώτη σελίδα του, γραμμένη από τον καρδινάλιο Βησσαρίωνα, τον περίφημο κληρικό και βιβλιόφιλο του 15ου αιώνα, μας πληροφορεί ότι τα γράμματα είναι του Ευσταθίου. Επίσης, το χειρόγραφο της Μαρκιανής Βιβλιοθήκης θεωρείται από πολλούς μελετητές ως η τελευταία μορφή του υπομνήματος, η οποία ολοκληρώθηκε και γράφτηκε από τον ίδιο τον Ευστάθιο, πιθανότατα στη Θεσσαλονίκη, πριν το 1192.

Οι «Παρεκβολές» του Ευσταθίου στην Οδύσσεια, όπως και το αντίστοιχο υπόμνημά του για την Ιλιάδα, αντιπροσωπεύουν δυο μνημειώδη έργα, καθώς ενσωματώνουν, και έτσι διατηρούν μέχρι σήμερα, προγενέστερο εξηγητικό υλικό για τα Ομηρικά έπη και μας παραδίδουν παραπομπές από συγγραφείς ή κείμενα που έχουν πλέον χαθεί. Παράλληλα, μας δείχνουν πώς διδασκόταν ο Όμηρος τον 12ο αιώνα.

Έκθεση

«Ένα χειρόγραφο από τη Βενετία στη Θεσσαλονίκη. Σχόλια στην Οδύσσεια δια χειρός Ευσταθίου»

Εγκαίνια: Τετάρτη 28 Σεπτεμβρίου 2022, ώρα 19:00

Διάρκεια έκθεσης: 28 Σεπτεμβρίου – 20 Δεκεμβρίου 2022

Χώρος: Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, αίθουσα μόνιμης έκθεσης «Ο χρυσός των Μακεδόνων»

Πληροφορίες στο τηλέφωνο 2313 310201, στην ιστοσελίδα www.amth.gr καθώς και στα social media του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης.

<https://bit.ly/3DZBxW8>